

Regelbunden tillsyn i Åsaskolan

Förskoleklass

Grundskola årskurserna 1–9

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Kungsbacka kommun under perioden april till och med september 2009 och besökt Åsaskolan den 1 och 2 september 2009. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs har kommunen och rektorn för skolan ansvar för att åtgärder vidtas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen inom tre månader från dagen för Skolinspektionens beslut, dvs. senast den 19 februari 2010.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Åsaskolan, dels den information som samlats in under besöket. I Åsaskolan intervjuades rektorerna, lärare, annan personal och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorena har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Tabell 1: Antal elever på Åsaskolan

Åsaskolan	Antal elever
Förskoleklass	72
Grundskola	451

Källa: Uppgifter från skolan

2 (18)

Åsaskolan ingår i Åsa pedagogiska enhet och ligger mitt i tätorten Åsa i södra delen i Kungsbacka kommun. Skolan byggdes 1972 och genomgick en omfattande om- och tillbyggnad 1996. Inflyttningen till Åsa kommundel är stor varför kommunen 2008 startade ytterligare en skola, Åsa Gårdsskolan. En tredjedel av Åsaskolans elever flyttades inför höstterminen 2008 över till den nya skolan och många lärare fick tjänst på Åsa Gårdsskolan. Detta medförde en nyorientering för Åsaskolan.

Skolan leds av två rektorer och organiseras i åldersgrupperna förskoleklass till årskurs 5 respektive årskurserna 6–9 där de båda rektorerna leder var sin del.

Vid skolan finns integrerade särskoleelever och ett fåtal elever med annat modersmål än svenska.

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

1 Kunskaper

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge eleverna möjlighet att nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger eleverna att nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Tabell 2: Resultat på nationella ämnesprov i årskurs 5

		2007		2008	
		Åsaskolan	Riket	Åsaskolan	Riket
Andel (%) elever som nått kravnivån på samtliga delprov på de nationella ämnesproven	Engelska	86	85	87	87
	Matematik	60	72	91	73
	Svenska	77	71	87	72

Källa: Uppgifter från skolan, 2009-09-01. Uppgifter på riksnivå för variabeln nationella ämnesprov presenteras utifrån ett obundet slumpvis urval om 200 skolor, från vilka Skolverket samlar in uppgifter om måluppfyllelse på de nationella ämnesproven. För svenska och svenska som andraspråk är delprov 3 för 2006 och delprov 4 för 2007 exkluderade på grund av stora bortfall.

Tabell 3: Resultat för elever i årskurs 9

	Åsaskolan					Samtliga skolor i kommunen ¹	Kommun-grupp ²	Riket ³
	2004	2005	2006	2007	2008	2008	2008	2008
Genomsnittligt meritvärde	220,6	216,8	224,2	225,9	225,4	221,8	216,7	209,3
Andel (%) som nått målen i samtliga ämnen	82	85	85	74	75	85	79	77
Andel (%) behöriga till nationellt program	100	93	96	98	95	95	91	89

Källa: Skolverkets skoldatablad, 2009-08-24

Tabell 4: Resultat på nationella ämnesprov i årskurs 9

	Åsaskolan					Samtliga skolor i kommunen ⁴	Riket ⁵
	2004	2005	2006	2007	2008	2008	2008
Engelska	.	96	98	100	99	97	96
Matematik	99	85	99	..	88	89	83
Svenska	.	..	97	..	99	97	97

Källa: Skolverkets statistikdatabas SIRIS, 2009-08-24

. = Uppgift saknas

.. = Uppgift kan ej visas, då resultatuppgiften baseras på färre än 10 individer

¹ Uppgifter baserade på samtliga huvudmän i kommunen² Uppgifter baserade på samtliga huvudmän i kommungruppen³ Uppgifter baserade på samtliga huvudmän i riket⁴ Uppgifter baserade på samtliga huvudmän i kommunen⁵ Uppgifter baserade på samtliga huvudmän i riket

Kommentar och bedömning:

Åsaskolan redovisar resultat i form av meritvärden som är betydligt över genomsnittet i riket men också över genomsnittet i kommungruppen och kommunen. Skolan redovisar också att en hög andel av eleverna når behörighet till nationellt program i gymnasieskolan. Andelen elever som når målen i samtliga ämnen är dock de senaste två åren lägre än såväl genomsnittet i riket, kommungruppen som kommunen. Skolan redovisar de senaste fem åren en tendens till ökande meritvärden och minskande andel elever som når målen i samtliga ämnen.

En så stor skillnad mellan andelen elever som är behöriga till ett nationellt program och andelen elever som når målen i samtliga ämnen som skolan redovisar kan tyda på att skolan fokuserar undervisningen på de tre ämnena engelska, matematik och svenska.

Lärarna vid Åsaskolan uppger att de använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling och som stöd för betygsättningen. Relationen mellan nationella prov och slutbetyg i årskurs 9, läsåret 2007/08, visar på stora skillnader mellan resultaten på de nationella proven och avgivna betyg i samma ämne. Slutbetygen är högre än resultaten från de nationella proven.

Efter de nationella proven i årskurs 5 redovisar skolan för åren 2007 och 2008 resultat i ämnena engelska, matematik och svenska som är i nivå med genomsnittet i riket. I övriga ämnen redovisas inga resultat. Eftersom skolan inte gör någon uppföljning av i vilken mån eleverna når mål att uppnå i samtliga ämnen i årskurs 5 kan Skolinspektionen inte bedöma måluppfyllelsen avseende kunskapsresultaten.

Skolinspektionen bedömer att Åsaskolan behöver utvärdera och analysera huruvida skolan i allt för hög grad fokuserar undervisningen på ämnena engelska, matematik och svenska.

Skolinspektionen bedömer också att skolan inte i tillräckligt hög grad utvärderar och analyserar skillnaderna i resultat mellan nationella prov och avgivna betyg.

Skolinspektionen bedömer dessutom att skolan genom en bättre uppföljning av elevernas kunskapsresultat och ett systematiskt kvalitetsarbete med största sannolikhet kan förbättra sin måluppfyllelse. Se även under avsnittet 3.4, Kvalitetsarbete, i denna rapport.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla ämnen i förhållande till styrdokumentens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

6 (18)

1.2.2 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.2.3 Lärarna upprättar en individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtalet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Vid utvecklingssamtalet ska läraren enligt 7 kap. 2 § grundskoleförordningen i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i relation till målen i varje ämne som eleven får undervisning i, och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna.

Den individuella utvecklingsplanen kan även innehålla omdömen om elevens utveckling i övrigt inom ramen för läroplanen, om rektorn beslutar det. Överenskommelser mellan läraren, eleven och elevens vårdnadshavare vid utvecklingssamtalet ska alltid dokumenteras i utvecklingsplanen. Rektorn beslutar om utformningen av sådan skriftlig information som ges i utvecklingsplanen.

Vid Åsaskolan genomförs utvecklingssamtal varje termin och en skriftlig individuell utvecklingsplan upprättas. De individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen från vårterminen 2009 som inspektörerna har haft tillgång till innehåller lärarnas bedömning av elevens kunskapsutveckling i varje ämne som eleven undervisas i samt lärarens bedömning av elevens demokratiska och sociala utveckling. De flesta individuella utvecklingsplaner avslutas med att eleven anger egna mål och vem som ansvarar för vad.

Rektorer och lärare uppger att lärarna har blivit bättre på att utgå från kursplanemålen vid utvecklingssamtalen och upprättandet av de individuella utvecklingsplanerna men att det är ett utvecklingsområde vid skolan. Eleverna uttrycker att de vid utvecklingssamtalen får kunskap om hur de lyckas i respektive ämne.

Bestämmelserna om individuella utvecklingsplaner innebär att den individuella utvecklingsplanen för en elev ska innehålla både skriftliga omdömen om elevens kunskaper i varje ämne och varje årskurs men också vara framtidsytande och sammanfatta de åtgärder som behövs för att eleven ska nå målen.

Skolinspektionen bedömer att de individuella utvecklingsplaner som Skolinspektionen har tagit del av inte innehåller skriftliga omdömen som i tillräckligt hög grad är kopplade till kursplanernas mål och inte heller en sådan samman-

fattning av åtgärder som behövs för att eleven ska kunna nå målen.
--

1.3 Bedömning och betygssättning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.3.2 Vid bedömning och betygssättning utgår lärarna från de nationella målen i kursplanerna och från betygskriterierna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.3.3 Betyg sätts och utfärdas, skriftliga bedömningar ges och betygskatalog förs enligt grundskoleförordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Bestämmelser om betygssättning och betygskatalog finns i 7 kap. grundskoleförordningen.

Enligt 11 § ska betyg antecknas i en betygskatalog. Beslut enligt 7 och 9 §§ att inte sätta betyg i ett ämne eller ämnesblock ska också antecknas i betygskatalogen. Av anteckningen ska det framgå om betyget har satts innan eller efter det att ett ämne eller ämnesblock har avslutats.

Enligt 19 § finns bestämmelser om rättelse av skrivfel och liknande. Rektorn får besluta om rättelse av betyg. Rättelsen ska antecknas i betygskatalogen.

I Skolverkets föreskrifter om betygskatalog i grundskolan finns krav på vilka uppgifter som ska finnas med och på hur betygskatalogen ska föras. Det ska bland annat framgå vilken elev som betygsatts, vem som satt betyget, när betyget satts och i vilket ämne betyget satts.

Det är viktigt att det finns rutiner för hur betygskatalogen förs. Det ska finnas rutiner för kontroll av behörighet och rättelser. Samtliga noteringar och rättelser i betygskatalogen ska signeras och dateras. Det ska finnas en notering om att det är rektor som fört in en eventuell rättelse.

Se vidare Skolverkets föreskrift SKOLFS 2009:27.

Vid Åsaskolan finns betygskataloger. Dock uppfylls inte alla de krav som ställs på hur en betygskatalog ska föras. Det förekommer exempelvis flera, olika betygskataloger för en och samma elevgrupp.

Skolinspektionen bedömer att betygskataloger inte förs enligt grundskoleförordningens krav och gällande föreskrifter.

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.2 Eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt 4 kap. 2 § skollagen ska eleverna ha inflytande över hur deras utbildning utformas. Omfattningen och utformningen av elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Enligt Lpo 94 avsnitt 1 ska skolan klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har. Att den enskilda skolan är tydlig i fråga om mål, innehåll och arbetsformer är en förutsättning för elevers och vårdnadshavares rätt till inflytande och påverkan. Det är inte minst viktigt som underlag för den enskildes val i skolan.

Enligt samma läroplan avsnitt 2.3 ska läraren se till att alla elever oavsett kön och social och kulturell bakgrund får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad, svara för att eleverna får pröva olika arbetssätt och arbetsformer och tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen.

Vid intervjuer med elever, lärare och skolledning framkommer att lärarna genom det arbete som har påbörjats med att formulera pedagogiska underlag för skriftliga omdömen tydligare informerar eleverna om kursplanemålen. De uppger dock att kvaliteten i informationen och kopplingen mellan kursplanemålen och det dagliga arbetet varierar mellan de olika lärarna. Lärarna och skolled-

ningen är också medvetna om att det varierar mellan de olika lärarna i vilken grad eleverna kan ha inflytande på undervisningen. Elever i de lägre årskurserna berättar att de kan ha synpunkter på hur de vill arbeta och att de veckoplaneerar sitt arbete utifrån lärarens planering. Bland de äldre eleverna varierar uppgifterna om hur stora möjligheter till inflytande som eleverna har. Få elever uppger att de deltar i lärarnas planering av undervisningen.

Skolinspektionen bedömer att skolan inte tillräckligt arbetar för att ge eleverna möjlighet till det inflytande över sitt eget lärande som de enligt författningarna har rätt till.

1.4.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt 1 kap. 2 § skollagen ska verksamheten utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Och det åligger alla som arbetar i skolan att verka för demokratiska arbetsformer.

Enligt Lpo 94 avsnitt 1 är det inte tillräckligt att i undervisningen förmedla kunskap om grundläggande demokratiska värderingar. Undervisningen ska bedrivas i demokratiska arbetsformer och förbereda eleverna för att aktivt delta i samhällslivet. Den ska utveckla deras förmåga att ta ett personligt ansvar.

Enligt samma läroplan avsnitt 2.3 ska de demokratiska principerna att kunna påverka, ta ansvar och vara delaktig omfatta alla elever. Elevernas kunskapsmässiga och sociala utveckling förutsätter att de tar ett allt större ansvar för det egna arbetet och för skolmiljön, samt att de får ett reellt inflytande på utbildningens utformning.

Skolinspektionen bedömer enligt punkten 1.4.2 ovan att skolan inte ger eleverna möjlighet till det inflytande över sitt eget lärande som de enligt författningarna har rätt till.

Vid skolan finns klassråd och elevråd. Skolan har ett elevråd för eleverna i årskurserna 2–9 men oftast delar elevrådet sig i två grupper, en för årskurserna 2–5 och en för årskurserna 6–9. Elevrepresentanterna i de båda elevråden utses genom att klassen röstar eller lottar fram sina representanter.

Vid elevrådsmötena finns oftast representanter för skolledning, lokalvård, vaktmästeri och kökspersonal med. Eleverna uppger att de vuxna lyssnar på dem men att det som de talar om ofta glöms bort. Elevrådets delaktighet i arbetet med centrala dokument som plan mot kränkande behandling och kvalitetsredovisning är litet enligt eleverna och skolledningen. Detsamma gäller elevernas möjlighet till inflytande över skolövergripande teman.

10 (18)

Rektorn för de äldre eleverna uppger att elevrepresentanter är med vid anställningsintervjuer och att eleverna har ett visst inflytande på vilka lärare som anställs.

Skolinspektionen bedömer att skolan inte i tillräckligt hög grad stimulerar eleverna till delaktighet i den demokratiska processen vid skolan.

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att göra skolan till en god miljö för elevernas utveckling och lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Av Lpo 94, avsnitt 2.2 framgår att läraren ska samverka med andra lärare i arbetet för att nå utbildningsmålen. Vidare framgår av avsnitt 2.5 att samarbetsformer mellan förskoleklass, skola och fritidshem ska utvecklas för att berika varje elevs mångsidiga utveckling och lärande. För att stödja elevernas utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv ska skolan också sträva efter att nå förtroendefullt samarbete med förskolan samt de gymnasiala utbildningar som eleverna fortsätter till. Samarbetet ska utgå från de nationella och lokala mål och riktlinjer som gäller för respektive verksamhet.

Vid den nyorientering som Åsaskolan genomgått efter Åsa Gårdsskolans tillkomst har skolans organisation förändrats så att skolan delas i två delar, förskoleklass till årskurs 5 respektive årskurserna 6–9 med en rektor för varje del. Vid tillfället för den regelbundna tillsynen uppger såväl skolläda som personal att samarbetet när det gäller arbetsformer, resultatuppföljningar och utvärderingar mellan de båda delarna har minskat och att detta behöver förbättras.

Skolinspektionen bedömer att Åsaskolan inte i tillräcklig grad har utvecklat samarbetet mellan de båda rektorernas ansvarsområden.

1.4.5 Utbildningen i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Bedömningspunkter

1.5.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Av 5 kap. 1 § grundskoleförordningen framgår att om det genom uppgifter från skolans personal, en elev, elevens vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att eleven kan ha behov av särskilda stödåtgärder, ska rektorn se till att behovet utreds. Om utredningen visar att eleven behöver särskilt stöd, ska rektorn se till att ett åtgärdsprogram utarbetas. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när åtgärdsprogrammet utarbetas.

Vid Åsaskolan upprättas, enligt skolledning och personal, åtgärdsprogram för alla elever i behov av särskilda stödåtgärder. Lärare uppger dock att de känner en osäkerhet vid upprättandet av åtgärdsprogram då dessa tidigare i huvudsak har upprättats av personalen vid stödverksamheten "Kompassen". Denna verksamhet har avslutats vid skolan. De åtgärdsprogram som Skolinspektionen har tagit del av är av varierande kvalitet. Det finns åtgärdsprogram där det framgår vilka behov eleven har, hur de ska tillgodoses och hur de ska följas upp och utvärderas men det finns också åtgärdsprogram som inte uppfyller dessa krav. Vanligast är att det inte anges hur och när åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Även kopplingen mellan kursplanernas och läroplanens mål och skolans insatser saknas i flera åtgärdsprogram.

Såväl lärare, elever och skolledning uppger att det vid skolan förekommer betygsvarningar för att varna elever och föräldrar för att eleven inte kommer att få

ett godkänt betyg. Enligt Skolinspektionens bedömning är detta ett tecken på att de åtgärdsprogram som upprättas vid skolan inte uppfyller grundskoleförordningens krav.

Skolinspektionen bedömer att de åtgärdsprogram som upprättas vid Åsaskolan inte uppfyller författningarnas krav. Se vidare Skolverkets allmänna råd för åtgärdsprogram (SKOLFS 2008:25).

2 Normer och värden

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling samt skolans arbete för att ge eleverna en trygg miljö.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Av 1 kap. 2 § skollagen framgår att verksamheten i skolan utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar inom skolan ska främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö. Särskilt ska den som verkar inom skolan främja jämställdheten mellan könen samt aktivt motverka alla former av kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden.

Enligt 14 a kap. 6 § skollagen ska huvudmannen se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Enligt 7 § samma kapitel ska åtgärder vidtas för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

Rektorer, personal och elever uppger vid intervjuer att Åsaskolan är en trygg skola och att såväl elever som personal trivs vid skolan. Skolans personal uppger att det finns värdegrundstid avsatt i schemat och att det finns kamratstödjare

vid skolan. Skolan har ett antimobbningsteam och personalen får kontinuerlig utbildning i Farstametoden och Lions quest. Lärarna för årskurserna 6–9 uppger dock att de under innevarande läsår inte vill ha schemalagd tid för värdegrundarbete utan att det är upp till varje lärare att bedriva detta arbete efter de behov som uppstår.

Vid intervjuer med rektorena, personal och elever framkommer dock att det vid skolan ofta förekommer ett hårt språkbruk med kränkande tillmälen. Eleverna uttrycker att de vänjer sig och att de inte tar åt sig men de uppger samtidigt att det finns elever som känner sig kränkta.

Skolinspektionen bedömer att Åsaskolan inte bedriver ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever enligt författningarnas krav.

2.1.3 Skolan har upprättat en plan mot kränkande behandling i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt 14 a kap. 8 § skollagen ska huvudmannen se till att det inom varje särskild verksamhet och varje år upprättas en plan mot kränkande behandling med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Enligt förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet mot kränkande behandling ska barnen eller eleverna vid en verksamhet för vilken planen gäller medverka vid upprättandet, uppföljningen och översynen av den årliga planen mot kränkande behandling. Utformningen och omfattningen av barnen eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Vid Åsaskolan finns en upprättad likabehandlingsplan. Skolans likabehandlingsplan innehåller dock inte någon specifik redovisning av verksamhetens behov, utifrån en aktuell kartläggning, som utgångspunkt för vilka insatser som avses påbörjas och genomföras under det kommande året. I likabehandlingsplanen finns inte heller någon redogörelse för hur eleverna har medverkat i utformningen av och arbetet med likabehandlingsplanen. I samtal med eleverna framkommer att många inte känner till planen och att de är osäkra på om elever har medverkat vid upprättandet av planen.

Skolinspektionen bedömer att Åsaskolans plan mot kränkande behandling inte uppfyller lagens krav.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område rektors ansvarstagande för skolans målinriktning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Tillsynen behandlar också tillgång till utbildning samt resurser i form av personal liksom hur rektorn följer bestämmelserna för skolan.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.2 Skolan erbjuder eleverna språkval, elevens val samt modersmålsundervisning i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt 2 kap. 19 och 20 §§ grundskoleförordningen ska styrelsen erbjuda eleverna ett allsidigt urval av ämnen som elevens val. Undervisningen syftar till att fördjupa och bredda elevens kunskaper i ett eller flera ämnen. Undervisningen ska till sitt innehåll och sin inriktning vara förenligt med målen i den kursplan eller de kursplaner som fastställts för det ämne eller ämnen som utgör elevens val.

Vid samtal med elever framkommer att de yngre eleverna inte känner till benämningen elevens val. Lärarna och skollädaingen är medvetna om att elevens val inte förekommer i årskurserna 1–5.

Skolan måste klargöra elevernas rättigheter vad gäller de timmar som anges i timplanen för elevens val samt anordna elevens val enligt författningarna.

Skolinspektionen bedömer att elevens val inte genomförs enligt grundskoleförordningens krav.

3.1.3 Skolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Av 2 kap. 15-16 §§ grundskoleförordningen framgår att undervisning i svenska som andraspråk ska, om det behövs, bl.a. anordnas för elever som har ett annat språk än svenska som modersmål. Undervisningen i svenska som andraspråk ska anordnas i stället för svenska. Vid Åsaskolan finns ett litet antal elever som bedöms ha behov av undervisning i svenska som andraspråk. Undervisningen anordnas dock som stöd i ämnet svenska och inte som undervisning i ämnet svenska som andraspråk. Skolinspektionen bedömer att skolan inte anordnar undervisning i svenska som andraspråk enligt grundskoleförordningens krav.

3.1.4 Skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.5 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda en obetydlig kostnad för eleverna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

3.2.1 Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2.2 Rektorn har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3 Rektors ansvar

Bedömningspunkter

3.3.1 Rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3.2 Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3.3 Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg iakttas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.4 Kvalitetsarbete

Bedömningspunkter

3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt Lpo 94 avsnitt 1 måste skolans verksamhet utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Huvudmannen har ett givet ansvar för att så sker. Den dagliga pedagogiska ledningen av skolan och lärarnas professionella ansvar är förutsättningar för att skolan utvecklas kvalitativt. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas. Ett sådant arbete måste ske i ett aktivt samspel mellan skolans personal och elever och i nära kontakt med såväl hemmen som med det omgivande samhället.

Enligt avsnitt 2.8 i samma läroplan har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen. Rektorn ansvarar för att en lokal arbetsplan upprättas samt för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och till målen i skolplanen och den lokala arbetsplanen. Rektorn har ansvaret för skolans resultat.

Åsaskolan har en arbetsplan som visar hur skolan planerar att arbeta för att nå de fastställda målen för utbildningen.

Intervjuer med skolledning och personal visar att skolan vid olika typer av möten följer upp skolans arbete med att nå de nationella målen. En viktig del i dessa möten är uppföljningen av elevernas kunskapsutveckling och då särskilt de elever som är i behov av särskilt stöd.

Vid samtal med personal och skolledning framkommer att Åsaskolan inte följer upp och sammanställer varje elevs kunskapsutveckling i varje ämne. En förutsättning för att rektorerna ska kunna fullfölja sitt ansvar för uppföljning och utvärdering av skolans samlade resultat är att lärarna följer upp elevernas kunskapsutveckling. Se punkt 1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat i denna rapport. Det är alltså av vikt att rektorn efterfrågar uppföljningar och utvärderingar av kunskapsutvecklingen på individ och klassnivå. Informationen är en utgångspunkt för att analysera orsakerna till vilka resultat eleverna når och för att därifrån utveckla och anpassa undervisning, stödsatser och andra förutsättningar för lärandet.

Skolinspektionen noterar att personalen inte uppfattar kvalitetsredovisningen som ett instrument för det lokala utvecklingsarbetet. Det finns därför anledning för skolan att diskutera hur kvalitetsredovisningen ska utvecklas för att vara ett stöd i det lokala kvalitetsarbetet.

Skolans kvalitetsarbete måste förbättras då bland annat varje elevs kunskapsutveckling inte systematiskt följs upp och utvärderas i samtliga ämnen i relation till mål att uppnå i årskurserna 5 och 9.

Skolinspektionen bedömer att skolans kvalitetsarbete inte uppfyller läroplanens krav.

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt 2 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska arbetet med kvalitetsredovisning främja skolornas kvalitetsarbete och därigenom bidra till att förverkliga utbildningarnas nationella mål. Kvalitetsredovisningen syftar även till att ge information om verksamheten och dess måluppfyllelse. Enligt 3 § ska kvalitetsredovisningarna innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder kommunen respektive skolan, förskolan eller fritidshemmet avser att vidta för ökad måluppfyllelse. I kvalitetsredovisningarna ska verksamhetens förutsättningar, arbetet i verksamheten och utbildningens måluppfyllelse redovisas. Vidare ska enligt 4 § skolans elever, lärare och övriga personal medverka i utarbetandet av kvalitetsredovisningen och elevernas föräldrar ges möjlighet att delta i arbetet med kvalitetsredovisningen. Som ett led i uppföljning och utvärdering upprättar Åsaskolan årligen en skriftlig kvalitetsredovisning enligt en centralt utformad mall. Skolans kvalitetsredovisning ger en bra bild av verksamheten vid skolan men beskriver i betydligt mindre del i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan, förskolan eller fritidshemmet avser att vidta för ökad måluppfyllelse i förhållande till de nationella styrdokumentet och skolans arbetsplan. I kvalitetsredovisningen redovisas t.ex. inga kunskapsresultat. I kvalitetsredovisningen anges endast att skolan anser att "skolan har alla förutsättningar att nå målen eftersom skolan har kunniga, välutbildade pedagoger, ett väl fungerande elevhälsoteam och att skolan genomförs av en utforskande pedagogik". Vid intervjuer med personal och elever framkommer att de i ringa omfattning eller inte alls har givits möjlighet att delta i arbetet med kvalitetsredovisningen och att eleverna inte känner till kvalitetsredovisningen. Personalen uppger att de inte ser den som ett aktivt verktyg för utvecklingen av skolan. Skolans kvalitetsredovisning måste i enlighet med bestämmelserna utvecklas för att bättre ge information om verksamhetens måluppfyllelse och vilka åtgärder som skolan ämnar vidta för ökad måluppfyllelse. Tillsynen visar att skolan måste förbättra uppföljning, analyser och resonemang om åtgärder för förbättringar av måluppfyllelse. Skolinspektionen bedömer att skolans kvalitetsredovisning inte uppfyller förordningens krav.

2009-11-19 Göteborg

Egon Andersson

Marie Karlsson